

ПРЫМЯНЕННЕ ІНФАРМАЦЫЙНА-КАМУНІКАЦЫЙНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ У АДУКАЦЫЙНЫМ ПРАЦЭСЕ

Селіфонтава Людміла Валер'еўна

настаўнік беларускай мовы дзяржаўнай установы адукацыі
«Сярэдняя школа № 33 г. Магілёва»
(г. Магілёў, Беларусь)

Дубаўцава Наталля Мікалаеўна

настаўнік інфарматыкі дзяржаўнай установы адукацыі
«Сярэдняя школа № 33 г. Магілёва»
(г. Магілёў, Беларусь)
sosh33@tut.by

У артыкуле разглядаецца пытанне выкарыстання інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій у прафесійнай дзейнасці настаўніка. Апісаны магчымасці выкарыстання праграмных прадуктаў і Інтэрнэт-рэсурсаў. Матэрыялы артыкула дапамогуць педагогам спланаваць укараненне ІКТ у адукацыйны працэс.

Без камп'ютарных інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій нельга абмысліць ў адукацыйнай сістэме XXI стагоддзя. Для чалавека, які жыве ў рамках сучаснай цывілізацыі, характэрна імкненне да візуальнага ўспрымання інфармацыі. Дадзеная культурная з'ява вядзе да таго, што ў працэсе інфармацыйнай камунікацыі з'яваецца знак пераважае над тэкставым [1, с. 323]. ІКТ садзейнічаюць частковаму рашэнню дадзенай праблемы. Выкарыстанне ІКТ аказвае моцнае ўздзеянне на памяць і ўяўленне, садзейнічае лепшаму запамінанню, дазваляе зрабіць урок больш цікавым і дынамічным, стварыць ілюзію прысутнасці, суперажывання, садзейнічае станаўленню аб'ёмных і яркіх уяўленняў.

ІКТ выкарыстоўваюцца на навучальных і факультатывных занятках, пазакласных мерапрыемствах, стымулюючых і падтрымліваючых занятках, гуртках і індывідуальных занятках на платнай аснове, пры ўдзеле ў творчых і адукацыйных праектах, у конкурсах, турнірах, алімпіядах, у тым ліку дыстанцыйных.

Выкарыстанне праграмы **MS Word** – адзін з відаў работы для выпрацоўкі правапісных, пунктуацыйных, стылістычных навываў, развіцця мовы, выпрацоўкі ўмення рэдагаваць і фармаціраваць тэксты.

Настаўнік павінен умець як сам, так і разам з вучнямі ствараць і паказваць **прэзентацыі** з разнастайнымі схемамі, табліцамі, малюнкамі, фотаздымкамі, ілюстрацыямі, неабходным тэкстам. Дзеці больш грунтоўна запамінаюць матэрыял, павышаюцца іх матывацыя да пазнання новага, значна эканоміцца час на выкананне трэнерачна-карэктыйных заданняў, развіваецца наглядна-вобразнае мысленне [2, с. 38].

Аналіз і апрацоўка статыстычных дадзеных, прадстаўленых у выглядзе табліц *MS Excel*, графічнае адлюстраванне вынікаў у выглядзе дыяграм дазваляе наглядна прадстаўляць інфармацыю.

Тэсціраванне як адна з формаў ацэнвання ведаў вучняў актыўна ўкараняецца ў адукацыйны працэс (ЦТ – асноўная форма ўступнага экзамену ў ВНУ). Існуе дастатковая колькасць гатовых камп'ютарных тэстаў, анлайн-рэсурсаў, трэнінгавых і навучальных праграм па розных тэмах школьнага курсу. На наш погляд, канструктары тэстаў *MyTest* і *EasyQuizzu* – найбольш цікавыя і камфортныя праграмныя прадукты для выканання камп'ютарных тэставых заданняў.

Эфектыўнай формай арганізацыі работы з вучнямі з'яўляецца выкарыстанне адукацыйных магчымасцей **інтэрнэту**: пошук і выкарыстанне разнастайнай інфармацыі, неабходнай для да навучальных, факультатывых заняткаў, пазакласных мерапрыемстваў, стварэння прэзентацый, паведамленняў і інш., удзел у дыстанцыйных алімпіядах, конкурсах, турнірах, падрыхтоўка да ЦТ, выкарыстанне аўдыя- і відэаінфармацыі, электронных энцыклапедыяў, слоўнікаў, электронных адукацыйных рэсурсаў, сэрвісаў Web 2.0 і інш.

LearningApps – сэрвіс для распрацоўкі электронных навучальных рэсурсаў, а канкрэтна – для разнастайных інтэрактыўных практыкаванняў. На сайце дзясяткі шаблонаў, якія дазваляюць ствараць заданні і трэнінгі любой структуры, уключаючы ў іх не толькі тэкст, але і выявы, аўдыя- і відэаролікі [3].

Сэрвіс *Learnis.ru* дазваляе ствараць квесты выгляду «выхад з пакоя». У іх перад вучнямі ставіцца задача выбрацца з пакоя, выкарыстоўваючы розныя прадметы, знаходзячы падказкі і вырашаючы лагічныя задачы. Падказкамі могуць быць адказы на заданні, якія неабходна выканаць для руху па сюжэце. Выкарыстоўваючы змест свайго прадмета, настаўнік робіць квест адукацыйным і захапляльным [4].

Самы лёгкі спосаб для арганізацыі зваротнай сувязі з удзельнікамі адукацыйнага працэсу – анлайн-сэрвіс **Google Forms**.

Кожная Google Форма ўяўляе сабой вэб-старонку, на якой размяшчаецца анкета, апытанне, віктарына або тэст. Інтуітыўна зразумелы інтэрфейс дазваляе літаральна за пару клікаў стварыць дакумент і пераслаць яго адрасату. Пры гэтым спампоўваць форму не трэба – яна захоўваецца ў «воблаку» і даступная з розных прылад па спасылцы.

Google Формы збіраюць і афармляюць статыстыку па адказах. Адказы збіраюцца ў аўтаматычна створанай табліцы Google, а статыстыку адказаў, у тым ліку ў выглядзе дыяграмы, можна прагледзець ў форме.

Google Формы адаптаваныя пад мабільныя прылады. Ствараць, праглядаць, рэдагаваць і пераслаць формы можна таксама з тэлефона і планшэта. Google Forms – гэта просты і эфектыўны інструмент, які заўсёды пад рукой у любога ўладальніка Google акаўнта [5].

Для арганізацыі эфектыўнага ўзаемадзеяння паміж удзельнікамі адукацыйнага працэсу (настаўнікамі, навучэнцамі і законнымі прадстаўнікамі) у на-

шай школе на працягу некалькіх гадоў актыўна выкарыстоўваецца адукацыйная платформа **Знай.бай**.

Дамашняе заданне ў электронных дзённіках з'яўляецца сінхронна з яго ўнясеннем у электронны журнал настаўнікам і даступнае навучэнцам і іх законным прадстаўнікам кругласутачна. Настаўнікі могуць дапоўніць яго спасылкамі на відэа (відэаўрокі), інтэрактыўныя заданні; укладзенымі файламі (тэсты, заданні, лекцыйны матэрыял, дадатковыя матэрыялы па ўроку). А вучні могуць выкарыстаць зваротную сувязь: прымацаваць выкананае дамашняе заданне ў выглядзе спасылкі [6].

Усё большае распаўсюджанне атрымліваюць тэле- і відэаканферэнцыі, вебінары, вэблогі, форумы, чаты, сацыяльныя сеткі, электронная пошта, Skype.

Пры неабходнасці арганізацыі дыстанцыйнага і індывідуальнага навучання можна выкарыстоўваць розныя сэрвісы для правядзення відэаканферэнцый, напрыклад Zoom. Такую форму навучання можа арганізаваць любы педагог, які стварыў уліковы запіс. Бясплатны доступ дазваляе праводзіць відэаканферэнцыю працягласцю да 40 хвілін. Праграма Zoom падыходзіць для індывідуальных і групавых заняткаў, удзельнікі могуць заходзіць як з камп'ютара, так і з планшэта ці тэлефона. Да відэаканферэнцыі можа далучыцца кожны, хто мае спасылку або ідэнтыфікатар канферэнцыі [7].

Найбольш папулярны ў вучняў бясплатны месенджар Discord. Дадзены сэрвіс з'яўляецца дадаткам для галасавога і тэкставага чата, гэтаксама мае магчымасць арганізацыі відэачата і дэманстрацыі экрана. Як і ў Zoom, удзельнікі могуць выкарыстоўваць дадатак як з камп'ютара, так і з тэлефона.

Шырокае выкарыстанне мабільных прылад ва ўсіх сляях насельніцтва непазбежна вядзе да прымянення мабільных тэхналогій у адукацыйным працэсе (мабільная пошта, маблог, мабільныя сацыяльныя сеткі, QR – коды, месенджары, мабільныя дадаткі) [8, с. 12].

Для ўзаемадзеяння на міжасобасным і групавым узроўнях выкарыстоўваюцца праграмы, якія дазваляюць ажыццяўляць не адкладзеную камунікацыю (як для навучальнага працэсу), а маментальную (анлайн): месенджары WhatsApp, Viber і інш. Стварэнне агульных груп бацькоў, вучняў, педагогаў дазваляе абмяркоўваць бягучыя пытанні жыцця класа, хутка даносіць інфармацыю, абмяркоўваць яе ў анлайн рэжыме.

Такім чынам, настаўнік, які працуе над развіццём уласнай інфармацыйнай кампетэнтнасці, паступова выпрацоўвае і ў вучняў высокі ўзровень самаадукацыйных навывкаў і ўменняў, развівае асобу, прыстасаваную да інфармацыйнага грамадства.

Спіс літаратуры

1. Угринович, Н.Д. Информатика и информационные технологии / Н.Д. Угринович. – М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2007. – 517 с.
2. Жуковіч, М. В. Лічбавыя адукацыйныя рэсурсы і інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі ў сучасным вучэбным працэсе / М. В. Жуковіч // Беларуская мова і літаратура. – 2014. – № 5. – С. 35–45.

3. LearningApps.org [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://learningapps.org/about.php>. – Дата доступа: 20.04.2021.
4. Learnis.ru [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.learnis.ru/create.html>. – Дата доступа: 20.04.2021.
5. Google.by [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.google.by/intl/ru/forms/about/> – Дата доступа: 20.04.2021.
6. Основной функционал платформы электронных дневников и журналов знай.Бай [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=3pQQko03Lgo&t=36s>. – Дата доступа: 20.04.2021
7. Zoom – платформа для проведения онлайн-занятий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://skyteach.ru/2019/01/14/zoom-platforma-dlya-provedeniya-onlajn-zanyatij/> – Дата доступа: 20.04.2021.
8. Титова, С.В. Мобильные устройства и технологии в преподавании иностранных языков: учебное пособие / С. В. Титова, А. П. Авраменко; Московский гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Фак. иностранных языков и регионоведения. – Москва : Издательство Московского университета, 2013. – 223 с.